

SANATAIDESANOMAT

SUOMEN HUUMORINTAJUISIN SANATAIDELEHTI

NAURUHEPULEITA VIERAALLA PLANEETALLA

Tokaluokkalaisten omassa kirjassa tuoksuu myös vessahuumori.

Pia Krutsin

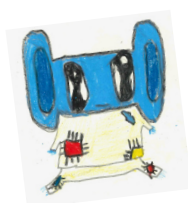
Tampereen Norssin 2A-luokassa on paljon todella innokkaita lukijoita. Lukusuosikkeja ovat erityisesti huumorikirjat, kuten *Kapteeni Kalsarit* ja *Mestarietsivä Peppuset*. Siksi monia kiinnosti myös kirjoittaa huumoria.

Mutta miten omasta tekstistä saisi hauskan? Tokaluokkalaisten naurun aiheista oltiin luokassa melko yksimielisiä: "vessasanoille" ei oikein voi olla hihittämättä!

Opettaja **Annika Paalan** kanssa sovittiin, että

nauruhepuliin varmistamiseksi pissaa ja kakkaa saisi poikkeuksellisesti sanataidetunneilla "roiskia" oman tekstiin niin paljon kuin haluaa.

Suuresti odotettu luokan oma kirja, *Piulinko-planeetan suuri seikkailu*, valmistui kovan työn tuloksena huhtikuussa. Kirjan esittely luokassa osoittautui niin jännittäväksi, että vain muutama uskaltanut lukemaan omia tekstejään.

PIHLAN, SOHVIN JA EEMELIN
KEKSIMÄT HAHMOT

Mitä ajatuksia kirjan julkaisu herättää? Vastaamassa 2A-luokalta **Pihla Korhonen**, **Sohvi Povelainen** ja **Eemeli Vartonen**.

Miltä tuntui, kun omia tekstejä luettiin luokassa?

Pihla: Oli tosi hienoa! Kun oli itse keksinyt kaiken ja pystyi ikuistamaan omat jutut.

Sohvi: Oli vähän pelottavaa, kun kaikki sai kuulla ne vessasanatkin, mitä oli kirjoittanut, mutta oli myös kivaa.

Eemeli: Tuntui vähän jännittävältä, kun koko luokka oli hiljaa ja minä luin. Muita ehkä pelotti liikaa, niin ne ei halunneet lukea omia tekstejään.

Mikä oman tekstin lukemisessa pelottaa tai jännittää?

Pihla: Jos muut ei saa selvää omasta lukemisesta, tai luen väärin, niin se on vähän pelottavaa.

Sohvi: Se jännittää, että mitä muut ajattelee siitä tekstistä. Jos tulee vaikka joku hauska kohta ja ne nauraa. Tai jos joku ymmärtää jotain väärin.

Kuva: Pia Krutsin

Kenelle aiotte esitellä valmista kirjaa?

Pihla: Ainakin omille kavereille, jotka ei ole tässä koulussa ja äidille, isille, mummulle ja serkuille.

Sohvi: Sama juttu. Muille kavereille, vanhemmille ja sukulaisille.

Eemeli: Äidille ja isälle ja muille kavereille ainakin.

Sanataidesanomien on Sanataideyhdistys Yöstäjän julkaisu, joka sisältää lasten ja nuorten omaan sanataiteeseen liittyviä uutisia, kuulumisia ja luovia tekstejä. Lehteä toimittavat Yöstäjän sanataidekasvattajat.

SANATAIDESANOMAT

SUOMEN HUUMORINTAJUISIN SANATAIDELEHTI

NUORET JA LUKEMINEN: PITÄÄKÖ OLLA HUOLISSAAN?

Pia Krutsin

Lukutaitounelmia-hankkeen aikana olemme kohdanneet paljon eri ikäisiä koululaisia ja jutelleet lukemisesta ja kirjoittamisesta. Kaikki ovat kuulleet siitä, että aikuiset ovat lasten ja nuorten lukutaidosta huolissaan.

Monen koululaisen mielestä aikuisten paniikki kuitenkin tuntuu ylivoimaiselta, sillä kouluarki on täynnä lukemista ja kirjoittamista.

Kysyimme kahdelta Norssin 9A:n oppilaalta, **Lauri Forsvikilta** ja **Eemeli Rauniolta**, mitä mieltä he ovat lukutaitoasioista.

Lukevatko nuoret mielestänne liian vähän?

Eemeli: En nyt sanoisi niinkään. Lukeminen voi olla vaihteista: lapsena luetaan, nuorena ehkä vähemmän ja sitten taas aikuisena se palaa. Aina voisi lukea enemmän, mutta en olisi hirveän huolissani.

Lauri: On suhteellista, mikä on vähän lukemista ja mikä paljon. Nuoruusvaiheessa lukeminen jakaa porukkaa: osa on esimerkiksi urheiluihmisiä ja osa lukijoita. Itse ainakin luen nyt enemmän kuin joskus aiemmin.

Mitä mieltä olette luovan kirjoittamisen määrästä koulussa?

Lauri: On koulussa aika harvinaista herkkua, että pääsee kirjoittamaan luovasti. Kun miettii nykypäivän elämää, niin aika paljon joutuu tuottamaan tekstiä jollakin ohjeella, eli kyllä luovaa kirjoittamista voisi olla enemmän.

Eemeli: Tykkään kyllä kirjoittaa luovasti, ja omasta puolestani sitä voisi olla enemmän. Mutta kyllä sitä yleisesti ottaen on ihan hyvin.

Voiko kirjoittamisen avulla päästä sisään tekstien maailmaan, jos lukeminen ei kiinnosta?

Eemeli: Isoin este on varmaankin aika. Monilla ei vain ole aikaa kirjoittaa, ja sitten voi olla vaikeaa päästä siihen

Kuva: Pia Krutsin

Lauri (vas.) ja Eemeli eivät ole erityisen huolissaan nuorten lukemisesta.

tilanteeseen, että oikeasti alkaa kirjoittaa.

Lauri: Kun on itse kirjoittanut tekstin, niin pitäähän se myös lukea. Ja kirjoittaminen ei vie niin paljon aikaa kuin kokonaisen kirjan lukeminen, niin ajankäytön kannalta se olisi hyvä idea. Kirjoittaminen voisi myös lisätä kirjoihin tutustumista. Ja esimerkiksi jonkun podcastin tekeminen kirjasta olisi aika rentoa.

Voisiko kavereiden kanssa tekeminen, vaikka ohjattu kirjoittajaryhmä tai -paja, innostaa kirjojen ja kirjoittamisen pariin?

Eemeli: Kyllä varmaan, mutta ensin se porukka pitäisi saada sinne. Joku lukukerho ei varmaan kauhean monelle ole sellainen juttu, että "tuonne mä meen". Ryhmän kanssa on muutenkin hankalaa lukea, eli sellaisen kerhon fokus pitäisi olla kirjoittamisessa.

Lauri: Kirjoittaminen voisi toimia kerhona hyvin, jos itsekin kirjoittaa ja tarvitsee rauhallista ympäristöä, mutta kuitenkin voisi välillä jutella kavereiden kanssa. Eli periaatteessa kyllä.

Sanataidesanomat on Sanataideyhdistys Yöstäjän julkaisu, joka sisältää lasten ja nuorten omaan sanataiteeseen liittyviä uutisia, kuulumisia ja luovia tekstejä. Lehteä toimittavat Yöstäjän sanataidekasvattajat.

SANATAIDESANOMAT

SUOMEN HUUMORINTAJUISIN SANATAIDELEHTI

SANATAIDE KIRJALLISUUSHISTORIA

Pia Krutsin

Kuinka Suomen kirjallisuushistorian tyylikausia voi opiskella luovan kirjoittamisen avulla? No, vaikkapa tekemällä kansallisromanttisia vokaalirunoja, modernistisia ruokareseptejä, tai käyttämällä symbolistista kielikuvakonetta!

Tampereen Norssin äidinkielen ja kirjallisuuden lehtori **Annu Viheriälehto** kutsui sanataideopettaja

Pia Krutsinin työskentelemään kanssaan 9A-luokkaan tyylikausien parissa.

Syntyi hauskoja hetkiä, uutta tietoa ja taitavia tekstejä, kun luokassa opiskeltiin ensin kirjallisuushistoriaa lukijan näkökulmasta ja sitten heittäydettiin kansallisromanttisiksi runoilijoiksi tai tunteellisiksi modernisteiksi.

LÖYDÄTKÖ MODERNISMIN PIIRTEITÄ NÄISTÄ 9A:N OPPILAIDEN KETJUKIRJOITUSTEKNIIKALLA LAATIMISTA RESEpteistä?

KATKERUUDELLA KORISTELTU KOOKOSKAKKU

1. Murra kolme kookosta kallion reunaan myrskyisenä yönä ja valuta niiden maito katkeruudella päällystettyyn kulhoon.
2. Keittele korvia kolmetoista minuuttia.
3. Anna vetäytyä 100 vuotta puun juurella.
4. Kaada puu ja kasvata sen tilalle katkeraa vehnää, josta vuosien päästä teet itsellesi karkeiden vehnäjauhojen joukkoon katkeraa katkeramman leivinjauheen.
5. Jätä kakkutaikina paistamatta. Tarjoa koiralle, ja kauhea on kohtalo.
6. Elä lopun elämäsi katkerana, sillä edes katkera kakkusi ei onnistunut, niin kuin ei mikään muukaan.

SUURUUDENHIMOINEN HILLOJEN HILLO

1. Kerää sadepilveltä kyneleet silmissä surun hedelmiä ja käsittele niitä hellästi.
2. Lisää Synkkämetsän ampieisten hunajaa.
3. Tervehdi Nalle Puhia matkalla.
4. Lisää hirven lihaan hunajaa ja laita se kallion sisään. Blendaa liha.
5. Ratsasta kamelilla suolle metsästämään mahdollottoman suuria marjoja.
6. Keskustele suurien marjojen kanssa syvällisesti ja soseuta ne mahtipontisella sauvasekoittimella.
7. Tarjoa lettujen kera synkkänä syysyönä ja syö vihollisesi mielessä pitäen.

YSIEN PALAUTE

Kyllä

13

Auttoiko sanataide kirjallisuuden tyylikausien piirteiden ymmärtämisessä?

Ei

3

Sanataidesanomat on Sanataideyhdistys Yöstäjän julkaisu, joka sisältää lasten ja nuorten omaan sanataiteeseen liittyviä uutisia, kuulumisia ja luovia tekstejä. Lehteä toimittavat Yöstäjän sanataidekasvattajat.

SANATAIDESANOMAT

SUOMEN HUUMORINTAJUISIN SANATAIDELEHTI

ILMOITTAUDU LASTEN JA NUORTEN SANATAIDEKOULUUN!

Ilmoittautuminen on avoinna Tampereen seudun työväenopistossa toukokuun loppuun saakka.

Minttu Tervaharju

Oletko innokas tarinankertoja, rakastatko kirjojen maailmoja ja omien juttujen keksimistä? Jos vastasit kyllä, sanataide voisi olla sinulle sopiva harrastus!

Sanataiteessa jokainen oppilas löytää itselleen sopivia ilmaisumuotoja, oli sitten kiinnostunut kauhutarinoista, lavarunoudesta, sarjakuvista, pelikäsikirjoittamisesta tai fantasiamaailmoista.

Sanataideryhmissä keksitään omia kertomuksia, luodaan henkilö- hahmoja ja ideoidaan erilaisia tapahtumapaikkoja. Tunnilla tutustutaan kirjoihin ja kirjallisuuden lajeihin, runoillaan, kuvitetaan, esitetään ja harjoitellaan mielikuvituksen käyttöä.

Sanataidekouluun voivat hakea 8–15-vuotiaat. Ryhmät kokoontuvat kerran viikossa pääkirjasto Metsossa.

Haku sanataidekouluun on 1.5.–31.5.2025. Opintoihin haetaan täyttämällä lomake, joka sisältää myös vapaamuotoisen tekstinäytteen.

Sanataidekoulun opetus on tasolta toiselle etenevää, eli jatkuu vuodesta toiseen. Aloitettuaan opintonsa oppilaalla on oikeus koko oppimäärän suorittamiseen aina 18-vuotiaaksi asti.

Tieto oppilaspaikan saamisesta lähetetään sähköpostitse kesäkuun aikana.

YÖSTÄJÄ
on tamperelainen yhdistys, jossa työskentelee kirjallisuuden ja sanataidekasvatuksen ammattilaisia. Johdatamme kaikenikäiset tarinoiden ja mielikuvituksen maailmaan.

Sanataidekouluun voivat hakea 8–15-vuotiaat!

LISÄTIETOA JA ILMOITTAUTUMISLOMAKE:

tampere.fi/tyovaenopisto/sanataide

SANATAIDEKOULUN TEKSTIANTOLOGIA ON JULKAISTU!

Tampereen seudun työväenopiston lasten ja nuorten sanataidekoulun lukuvuoden 2024–25 antologia **Jääkarhun juhlapuhe ja muita erityisen juhlavia tekstejä** on julkaistu.

Yhteisantologiassa on yksi teksti jokaiselta sanataidekoulun 8–17-vuotiaalta oppilaalta. Antologiasta löytyy esimerkiksi erilaisten olentojen juhlakutsuja, lahjatoivelistoja, kummallisten kekkereiden juhlamenuja, kuvitteellisia juhlapuheita sekä juhlien keskusteluihin perustuvia runoja.

Lue antologia netissä!

Sanataidesanomat on Sanataideyhdistys Yöstäjän julkaisu, joka sisältää lasten ja nuorten omaan sanataiteeseen liittyviä uutisia, kuulumisia ja luovia tekstejä. Lehteä toimittavat Yöstäjän sanataidekasvattajat.